

чл. № 1972 / 19.04.16 г.

WWF Дунавско – Карпатска
програма България
ул. Иван Вазов 38, ап. 3-4
1000 София

Тел. (02) 950 50 40
Тел. (02) 950 50 41
Факс (02) 981 66 40
office@wwfdcp.bg
http://wwf.bg

До Министерство на земеделието и храните
До Изпълнителна агенция по горите

СТ А Н О В И Щ Е

Относно проект на Наредбата за условията и реда за възлагане изпълнението на дейности в горските територии - държавна и общинска собственост, и за ползването на дървесина и недървесни горски продукти

Във връзка с проекта на Наредбата за условията и реда за възлагане изпълнението на дейности в горските територии - държавна и общинска собственост, и за ползването на дървесина и недървесни горски продукти от WWF изразяваме следното становище:

На първо място, считаме, че предложените промени като цяло уточняват процедурите по възлагане на дейностите в горите и създават условия дървесината да се ползва по най-рационален и обществено приемлив начин с цел производството на продукти с висока добавена стойност.

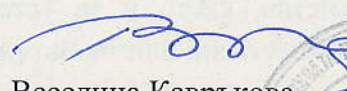
На второ място, е направена заявка за увеличаване на прозрачността на процедурите по възлагане, която според нас е крайно недостатъчна, поради което бихме искали да предложим конкретни мерки за гарантиране на прозрачност на процедурите по-специално за продажба на дървесина, както и при отчитането на добитата дървесина и др.

На трето място, с проекта се предлага затвърждаването на форми на възлагане и продажба на дървесина, които доказано създават сериозни корупционни условия и възможности за злоупотреби. Прикриването на нарушенията от страна на възложителите често се случва и с цел запазване на финансовите приходи в стопанствата. В тази връзка, бихме искали да предложим и конкретни мерки за ограничаване на онези форми на възлагане и продажба (напр. продажба на дървесина на корен, пряко договаряне по ценоразпис, дългосрочните договори и др.), които водят до най-големи финансови и материални злоупотреби в горите.

Изготвили:

инж. Ал. Дунчев - adountchev@wwfdcp.bg, инж. Н. Дончева- ndoncheva@wwfdcp.bg

С уважение,

Веселина Кавръкова
Програмен ръководител

Списък на конкретните ни предложения по проекта за изменение на Наредбата за условията и реда за възлагане изпълнението на дейности в горските територии - държавна и общинска собственост, и за ползването на дървесина и недървесни горски продукти:

В чл. 6 се създава нова алинея 11:

„(11) В срок до 15 февруари ТП и ДП изготвят годишни отчети на реализираното ползване през предходната година спрямо приетите годишни планове от ТП и ДП, които се публикуват на интернет страниците на Министерството на земеделието и храните, съответните ДП и ТП.“

Мотиви: Прозрачността в изпълнението на годишните планове за ползването на ниво ДП и ТП е важна за оценка работата на ДП и ТП, както и за установяване на тенденции, които биха могли да не са приемливи от обществена или икономическа гледна точка.

В чл. 7 се създава нова алинея 6:

„(6) В срок до 15 февруари общините изготвят годишни отчети на реализираното ползване през предходната година спрямо приетите годишни планове, които се публикуват на интернет страниците на съответната община.“

Мотиви: Прозрачността в изпълнението на годишните планове за ползването на ниво община е важна за оценка работата на общинските горски стопанства, както и за установяване на тенденции, които биха могли да не са приемливи от обществена или икономическа гледна точка.

В чл. 8 се създава нова алинея 5:

„(5) В срок до 15 февруари УОГС изготвят годишни отчети на реализираното ползване през предходната година спрямо приетите годишни планове, които се публикуват на интернет страниците на УОГС/ЛТУ.“

Мотиви: Прозрачността в изпълнението на годишните планове за ползването на ниво УОГС е важна за оценка работата на тези стопанства, както и за установяване на тенденции, които биха могли да не са приемливи от обществена или икономическа гледна точка.

В чл. 9в се правят следните изменения:

- 1. В 9в (1) след думите „възлагане на дейностите“ се добавя „или продажбата на дървесина“:**

„9в (1) Възложителите са длъжни да публикуват на своите интернет страници под формата на електронни документи следната информация, свързана с възлагане на дейностите или продажбата на дървесина по настоящата наредба.“

2. В 9в (1) т.5 след думите „възлагане на дейностите“ се добавя „или продажбата на дървесина“

Мотиви: С цел по-добра защита на публичния интерес при разпореждането с дървесината, както и с цел защита на конкуренцията, е необходимо прозрачността при процедурите по Наредбата да засяга не само възлагането на добива/транспорта/производство/залесяване, но и продажбата на дървесината. Налице са сигнали, според които липсата на прозрачност при процедурите за продажба на дървесина води също до машинации и облагодетелстване на конкретни фирми за сметка на други.

Да се отхвърли новопредложения пар. 6, с който се изменя чл. 10:

§6. В чл. 10 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 т. 15, 16, 17, 19, 20 и 21 се отменят;

2. В ал. 6 думите „по ал. 1, т. 4 – 17 и 19“ се заменят с „по ал. 1, т. 4 – 14“.

Мотиви: Едно от сериозните съмнения в обществото, за което са налице редица сигнали, е това че, липсата на прозрачност и конкурентно начало при възлагане извършването на дейности в горските стопанства създава условия за финансови злоупотреби, особено предвид значимите финансови ресурси, които се акумулират в горските стопанства и ДП. В случая се предлага възлагане без процедура за редица дейности, като напр. „откриването и осигуряването на достъп до временно недостъпни горски басейни“, които може да включват сериозни финансови ресурси и съответно злоупотреби. Сигналите за финансови нарушения в горските предприятия налагат пълна прозрачност и конкуренция при възможно най-голям обем дейности, с изключение на такива, които изискват мигновена реализация, каквито посочените в пар. 6 не са.

В чл. 11а се правят следните промени:

1. В чл. 11а (1) следва да отпадне „в размер до 25 на сто от годишното ползване за съответното ТП“:

Чл. 11а. (Нов - ДВ, бр. 90 от 2012 г.) (1) Държавните горски стопанства могат да извършват самостоятелно добив, когато:“

2. В чл. 11а (1) се добавя точка 5:

5. се налага добив в защитени територии и в защитни горски територии за защита на урбанизираните територии и рекреационните гори;

Мотиви: Необходимо е в горски територии, в които горскодобивните дейности трябва да се извършват с максимална отговорност и с превес на природозащитния и публичен интерес спрямо дърводобивния икономически интерес, твърдо се налага дърводобивните дейности (добив и транспорт) да се извършват от бригади на стопанството. Когато тези дейности се извършват от горското стопанство, отговорността пада изцяло върху стопанството, а не се размива между стопанство, контролни органи, лицензирани лесовъди, фирми и секачи. В същото време са налице стопанства като ДЛС Витошко-Студена, които изцяло попадат в ЗТ и това налага и отпадане на ограничението от 25 %.

В Чл. 21 (2) е необходимо да бъдат дадени по-конкретни изисквания за членовете на комисията за провеждане на конкурсите.

Мотиви: С предложените промени е напълно възможно за членове на комисията да бъдат избрани 5 служителя на потенциалните изпълнители, което е в пълен конфликт на интереси и създава условия за корупция и машинации.

В Чл. 25. се правят следните изменения:

1. В ал. 1, т.1 е необходимо опцията за договаряне да се прилага единствено след неуспешно провеждане на две последователни процедури, т.е. предложената промяна следва да не се приема.
2. Добавя се нова алинея 4:
„(4) Заповедта по ал. 3 се публикува на интернет страницата на възложителя.“

Мотиви: Договарянето се е доказало като една от най-корупционно чувствителните форми на разпореждане с дървесни и други ресурси поради ограничената прозрачност и конкуренция. Облекчаването на процедурата за пряко договаряне ще доведе до повишаване на възможността за корупция и злоупотреби. Заповедите на възложителя следва да са публични.

В Чл. 27 се допълва нова алинея 3:

„ (3) Заповедта за сключване на договора по алинея 1 се публикува на интернет страницата на възложителя.“

Мотиви: Прякото договарянето се е доказало като една от най-корупционно чувствителните форми на разпореждане с дървесни и други ресурси поради ограничената прозрачност и конкуренция, поради което заповедите за сключване на договора следва да са публични.

Следва пар. 24 да отпадне:

Мотиви: С пар. 24 се предлага да отпадне възможността за прекратяване на договори за възлагане на дейности при конкретни нарушения. Тази мярка ще доведе до силно чувство за недосегаемост и безнаказаност, особено у фирми с „протекции“, които намират начин чрез изплащането на минимални неустойки, ако изобщо бъдат потърсени, да реализират неколнократно по-големи печалби. В същото време, това ще доведе и до демотивиране на горски служители, които трябва да контролират фирми, които колкото и да нарушават правилата не могат да бъдат отстранени. Необяснимо е и защо клаузите за прекратяване на договорите за възлагане трябва да отпаднат, а при договорите за продажба не.

В чл. 39 предлагаме следните нова алинея (7):

„(7) Държавните предприятия могат да провеждат процедури по ал. 1, т. 1 за не повече от 10 на сто от определения по реда на чл. 116 ЗГ размер за добив на дървесина за съответното ДП за всяка година от срока на действие на договора.“

Мотиви: При условията на променлив пазар, променливи екологични условия, високи нива на корупция в държавата, слабо гражданско общество и нереформирана съдебна система е нецелесъобразно дърводобивът в горите да се отдава на дългосрочни договори. Дори при настоящето опитно възлагане на 5-годишни договори вече са налице сигнали за злоупотреби с използването на дългосрочните договори, като например толериране на нарушения на фирми с цел запазване на финансовите приходи в стопанството и спестяване на административни проблеми, съдебни процедури и политически натиск.

Следва да се добави нов чл. 43а:

Чл. 43а. (1) Възложителят прекратява дългосрочния договор с едностранно писмено волеизявление, когато:

1. по време на действието на договора - в резултат на настъпила промяна в обстоятелствата, поради която изпълнителят или подизпълнителят вече не отговаря на някое от изискванията на възложителя;
2. по време на изпълнение на договора бъде установено, че във връзка с възлагането на дейността изпълнителят е подписал декларация с невярно съдържание;
3. са установени от възложителя в процеса на изпълнение на договора неотстраними отклонения от определените с договора срокове, технологични и качествени показатели за извършване на съответната дейност, включително такива, допуснати от подизпълнителя;
4. (изм. - ДВ, бр. 90 от 2012 г.) дейността се извършва от подизпълнители, които не отговарят на изискванията на чл. 18;

5. други основания, предвидени в договора.

(2) Когато в процеса на изпълнение на договора възложителят констатира отклонения на изпълнението от определените с договора технологични и качествени показатели за извършване на дейността, които изпълнителят може да отстрани, възложителят може:

1. да поиска от изпълнителя за негова сметка да осъществи изпълнението на заложените в договора технологични и качествени показатели, или

2. да прекрати договора и да заплати на изпълнителя само реално извършените дейности.

(3) Гаранцията за изпълнение на договора не се възстановява в случаите на прекратяване по ал. 1, т. 1 - 4 и ал. 2, т. 2, както и в други случаи, предвидени в договора.

(4) В случаите по ал. 1, т. 1 - 4 и ал. 2, т. 2 възложителят не дължи на изпълнителя обезщетения за пропуснати ползи и неустойки за вреди.

(5) При настъпване на форсмажорни обстоятелства, както и при други основания, изрично посочени в договора, съответната страна е длъжна писмено да уведоми насрещната страна в 3-дневен срок от настъпване на събитието и да приложи доказателства.

(6) Когато при приемане на изпълнението се констатира неизпълнение на задължения по договора, дължащи се на обстоятелства, установени по реда на ал. 5, неустойка не се дължи.

Мотиви: За разлика от краткосрочните договори (до 1 год.), при дългосрочните договори, защитата на публичния и държавния интерес, вкл. чрез прекратяване на договорите, следва да е най-голяма. Това налага, подобно на краткосрочните, така и при дългосрочните договори да има ясни клаузи и правила за прекратяването на договорите.

В чл. 51 (2) се заличава думата „приоритетно“ и се премахва т. 2:

„(5) Държавните предприятия и общините ~~приоритетно~~ предоставят за продажба на корен:

1. дървесина, повредена вследствие на биотични или абиотични въздействия;

~~2. дървесина от обекти, които са били предложени на процедура за възлагане на добива и не е сключен договор;~~

3. обекти, в които добивът на дървесина е необходимо да се извърши в комплекс с други лесовъдски и технически дейности.“

Мотиви: Продажбата на дървесина на корен позволява една и съща фирма да сече и извозва добитата дървесина, което практиката показва, че при условията на корупционен или политически натиск създава възможности за незаконни сечи, кражби или субективен избор на дърветата чрез домаркиране, което не може да бъде спряно с една декларация. Този вид ползване се оказва ефективен единствено при санитарни и принудителни сечи, където е изключително важно добитата дървесина (която често е с лошо качество) да бъде своевременно изнасяна от гората с цел недопускане разпространението на горски вредители

и болести. При липса на интерес и съответно сключени договори, Наредбата позволява пряко договаряне само на добива.

В чл. 71 предлагаме да отпадне т. 6 в алинея 1:

„**Чл. 71.** (1) Продажба по ценоразпис може да се извършва на:

6. ~~стояща дървесина на корен.~~

7. стояща дървесина на корен, повредена вследствие на биотични или абиотични въздействия, която не е продадена след провеждане на търг или конкурс.“

Мотиви: Продажбата на дървесина на корен (особено по ценоразпис) позволява една и съща фирма да сече и извозва добитата дървесина, което практиката показва, че при условията на корупционен или политически натиск създава възможности за незаконни сечи, кражби или субективен избор на дърветата чрез домаркиране, което не може да бъде спряно с една декларация. В същото време с новопредложената точка 7 е уточнено, в кои случаи е разумна продажбата на стояща дървесина на корен.

В чл. 75 (1) предлагаме да отпадне т. 2 и 3:

„Раздел IV. Дългосрочни договори за продажба на дървесина

Чл. 75. (1) (Изм. - ДВ, бр. 90 от 2012 г.) Държавните предприятия, както и общините - собственици на гори, могат да сключват с търговци договорите за продажба на дървесина по чл. 116 ЗГ след провеждане на:

1. търг с явно или тайно наддаване - при продажба на добита дървесина;

~~2. търг с явно или тайно наддаване или конкурс при продажба на стояща дървесина на корен;~~

~~3. конкурс при продажбата на стояща дървесина на корен, с който се възлага и изпълнението на други дейности по чл. 10, ал. 1.,,~~

Мотиви: Както бе посочено по-горе, продажбата на дървесина на корен позволява една и съща фирма да сече и извозва добитата дървесина, което практиката показва, че при условията на силен корупционен или политически натиск създава възможности за незаконни сечи, кражби или субективен избор на дърветата чрез домаркиране. Когато ползването на корен е комбинирано с дългосрочни договори, условията за злоупотреби се увеличават до максимум. В същото време, ползването на корен в практиката е доказано, че е рационално при инцидентни случаи (като принудителни и санитарни сечи), които нямат дългосрочен характер.

Подкрепяме новопредложената т. 26 в пар. 1 на ДР на Наредбата:

26. „Преработка на дървесина” е процес на употреба на дървесината в сферата на дъскорезното, амбалажното и мебелното производства, производствата от целулозно–хартиената промишленост, производствата на плочи от дървесни частици и влакнести плочи. Не се счита за преработка видоизменянето на необработен дървен материал чрез цепене или дробене, пиролиза за енергопроизводство, както и производството на продукти за последващо изгаряне (пелети, брикети и трески) с цел отделяне на топлинна/електрическа енергия.”

Мотиви: Това определение дава възможност дървесината от българската гора да се използва предимно за производството на продукти с висока добавена стойност, които продукти нито са субсидирани, нито могат да бъдат произведени по друг начин. В същото време се ограничава възможността от необработена дървесина да се произвежда електроенергия или пелети, което е целесъобразно и разумно да се извършва чрез отпада от дървопреработката.